

פסחים נט

קרבן פסח

דברים פרק טז פסוק ו

כִּי אִם אֶל הַמִּקְוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְשֹׁכֵן שְׁמוֹ שָׁם תִּזְבַּח אֶת הַפֶּסַח בְּעֶרְבַּי בָּבֹאָה הַשְּׁמֶשׁ מוֹעֵד צֹאֲתָה מִמִּצְרָיִם:

שמות פרק יב פסוק ו

וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד אֲרֻבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְשִׁחֲטוּ אֹתוֹ כָּל קָהָל עַדֹת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעֲרֻבִים:

קרבן תמיד

במדבר פרק כח פסוק ד

אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֻבִים:

נרות וקטרת

שמות פרק ל פסוק ח

וּבַהֲעֲלֹת אֶהְרֹן אֶת הַנֵּרוֹת בֵּין הָעֲרֻבִים יִקְטִירָנָה קִטְרֶת תַּמִּיד לִפְנֵי ה' לְדֹרֹתֵיכֶם:

שמות פרק כז פסוק כא

בְּאֵהָל מוֹעֵד מִחוּץ לַפֶּרֶקֶת אֲשֶׁר עַל הָעֵדֻת יַעֲרֹךְ אֹתוֹ אֶהְרֹן וּבָנָיו מֵעֶרֶב עַד בֹּקֶר לִפְנֵי ה' חֲקֹת עוֹלָם לְדֹרֹתָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

הסדר לפי ברייתא 1	הטעם לסדר	הסדר לפי ברייתא 2	הטעם לסדר
תמיד	כין הערבים	תמיד	
פסח	כערב וכין הערבים יאוחר דבר שנאמר בו בערב ובין הערבים לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערבים בלבד	קטרת	
קטרת	כין הערבים - ואיתקש קטרת לנרות.	נרות	
נרות	כין הערבים - דמיעט רחמנא אח. דתניא: מערב ועב עבד... דבר אחר: אין לך עבודה שכשירה מערב עד בוקר אלא זו בלבד. מאי טעמא? אמר קרא יערב אחי אהן וכינו מערב עב עבד - אחי מערב עד בוקר, ואין דבר אחר מערב עד בוקר.	פסח	יאוחר דבר שנאמר בו בערב ובין הערבים לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערבים בלבד

קושי על ברייתא 2: והא כתיב אחי!

תירוצ: האי אחי מיבעי ליה למעוטי עבודה שבפנים, ומאי ניהו - קטרת.

- סלקא דעתך אמינא: הואיל וכתביב וכו' אהן את הנית כין הערבים יקטירנה, אימא נדליק נרות ברישא, והדר נקטיר קטורת - מיעט רחמנא אחי.
- קושי: אלא כין הערבים יקטירנה למה לי?
- תירוצ: הכי קאמר רחמנא: בעידן דמדלקת נרות תהא מקטרא קטרת.

ברייטא: תנו רבנן: אין לך דבר שקודם לתמיד של שחר אלא קטרת בלבד, שנאמר בה ככר ככר ויקדם קטרת, דבר שנאמר בו ככר ככר דכתיב ופקטיר ע'יו אהן קטרת סמי' ככר ככר, לדבר שלא נאמר בו אלא בקר אחד. ואין לך דבר שמתעכב אחר תמיד של בין הערבים אלא קטרת, ונרות, ופסח, ומחוסר כפורים בערב הפסח שטובל שנית ואוכל את פסחו לערב. רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר: אף מחוסר כפורים בשאר ימות השנה, שטובל ואוכל בקדשים לערב.

קושי על הברייתא: בשלמא לתנא קמא: יבא עשה דפסח שיש בו כרת, וידחה עשה דהשלמה שאין בו כרת. אלא לרבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא, מאי אולמיה דהאי עשה מהאי עשה?

תירוצ' 1: אמר רבינא אמר רב חסדא: הכא בחטאת העוף עסקינן, שאין למזבח אלא דמה.

תירוצ' 2: רב פפא אמר: אפילו תימא בחטאת בהמה, מעלה ומלינה בראשו של מזבח. קושי על שני התירוצים: והאיכא אשם!

תירוצ' לרב פפא: בשלמא לרב פפא - היינו דמלין לה - אלא לרב חסדא מאי איכא למימר?

תירוצ' לרב חסדא: אמרי: שקרב אשמו.

עוד קושי על שני התירוצים: והאיכא עולה!

ניסיון לתרץ וקושי עליו: וכי תימא: עולה לא מעכבא - והתניא, **רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר: כשם שחטאתו ואשמו מעכבין אותו - כך עולתו מעכבתו!**

עוד ניסיון לתרץ וקושי עליו: וכי תימא: בשקרבה עולתו - ומי קרבה עולתו קודם לחטאתו ראשון? והתניא: **והקרי' את אשר לחטאת ראשונה - מה תלמוד**

לומר? אם ללמד שתהא קודמת לעולה - הרי כבר נאמר ואת השני יעשה עולה

כמשפט. אלא: זה בנה אב לכל חטאות, שיהיו קודמות לכל עולות הבאות עמה. וקימא לן, דאפילו חטאת העוף קודמת לעולת בהמה!

תירוצ' אמר רבא: שאני עולת מצורע, דרחמנא אמר **והעלה הכהן את**

העלה - שהעלה כבר.

קושי על רב פפא: אמר ליה רב שמן בר אבא לרב פפא: לדידך, דאמרת מעלה ומלינה בראשו של מזבח קיימין ועבדינן מילתא לכהנים דאתו בה לידי תקלה? דסברי דיומיה הוא, ואתו לאקטורי!

תירוצ' אמר ליה: כהנים זריזין הן.

עוד קושי על רב פפא: אמר ליה רב אשי לרב כהנא, ואמרי לה רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא:

• והא כמה דלא מתקטרי אמורין כהנים לא מצו אכלי בשר. דתניא: **יכול יהו**

כהנים רשאים בחזה ושוק קודם הקטרת אמורין - תלמוד לומר והקטיר הכהן את

החלב והמזבח והדר והיה החזה לאהרן ואבניו.

• וכמה דכהנים לא אכלי בשר בעלים לא מתכפרי, דתניא: **ואכלו אתם אשר**

כפר כהם - מלמד שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרין.

תירוצ' אמר ליה: כיון דלא אפשר - עשאום כמי שנטמאו או שאבדו. דתניא:

יכול נטמאו אמורין, או שאבדו, לא יהו כהנים זכאין בחזה ושוק - תלמוד לומר והיה

החזה לאהרן ואבניו - מכל מקום.

העלאת סתירות:

	לא יזין חלב חזי עד בקר, עד בוקר הוא דלא ילין - הא כל הלילה כולה - ילין.	והקטיר עולה חלבי השלמים עליה השלם כל הקרבנות כולן
הסתירה	אפשר לשורפם על המזבח בלילה	אי אפשר לשרוף על המזבח שום דבר לאחר הקרבן תמיד
תירוצ'	כשנתותרו	

	לא יזין אכר זכח חזי הפסח. לבקר הוא דלא ילין - הא כל הלילה ילין	והכתיב: עולת שבת כשבת - ולא עולת חול בשבת, ולא עולת חול ביום טוב!
הסתירה	אפשר לשורפם בליל ט"ו (מחול ליום טוב)	אי אפשר לשרוף דברים מחול ליום טוב
תירוצ'	הכא בארבעה עשר שחל להיות בשבת עסקינן, דחלבי שבת קריבין ביום טוב	

קושי על התירוצ': משום דחלבי שבת קריבין ביום טוב, אגן ניקו ונימא ליה דהאי קרא בארבעה עשר שחל להיות בשבת הוא דכתיב?

תירוצ' אמר ליה: שבקיה לקרא, דהוא דחיק ומוקים אנפשיה.

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •